

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत (NMSA)
परंपरागत कृषि विकास योजना (PKVY) सन
२०२०-२१ करिता सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी
निधी वितरीत करण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : योजना ३३२०/ प्र.क्र. ७४/१-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : ०६ नोव्हेंबर, २०२०.

वाचा : १) केंद्र शासनाने DAC Website: agricoop.nic.in या सांकेतिक स्थळावर निर्गमित केलेल्या परंपरागत कृषि विकास योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना.

- २) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र.संशेयो/१२१४/प्र.क्र.२६६/१७, दि.२०.०२.२०१६.
- ३) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.९-३९/२०१५/Org.Fmg, दि.०२ जुन, २०१७.
- ४) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ९-३५/२०१५-Org.Fmg(I), दि. २८ फेब्रुवारी, २०२०.
- ५) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ९-३५/२०१५-Org.Fmg, दि. ०८ मे, २०२०.
- ६) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र. कृआ/पीकेव्हीवाय/पुर्न/१६३२४/२०२०, दि. १० जुलै, २०२०
- ७) कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र.:योजना ३३२०/प्र.क्र.७४/१-अ, दि. ०३ सप्टेंबर २०२०

प्रस्तावना :-

राज्य शासनाने राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत परंपरागत कृषि विकास योजना ही योजना सन २०१५-१६ पासून केंद्र हिस्सा ६० टक्के व राज्य हिस्सा ४० टक्के या प्रमाणात राबविण्याचा निर्णय संदर्भाधिन क्रमांक ०२ येथील शासन निर्णयान्वये घेतला आहे. यामध्ये पहिल्या टप्प्यात ९३२ गटांचा तीन वर्षांचा कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

सन २०१९-२० मध्ये केंद्र शासनाकडून संदर्भ क्र. ४ वरील पत्रानुसार ९३२ गटांसाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता उपलब्ध झालेला निधी व त्यास पुरक राज्य हिस्सा खालीलप्रमाणे आहे.

(रु.लाख)

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा टक्के ६०	राज्य हिस्सा ४० टक्के	एकूण
सर्वसाधारण	१४८९.७०	९९३.१४	२४८२.८४

परंतु माहे मार्च, २०२० मध्ये राज्यात कोविड १९-या संसर्गजन्य विषाणू रोगाच्या प्रादुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर शासनाकडून कृषि आयुक्तालयास निधी वितरीत करून देण्यात आला नसल्याने सद्यस्थितीत सदर निधी शासनाकडे शिल्लक आहे.

केंद्र शासनाच्या संदर्भ क्रमांक ५ वरील पत्रान्वये अखर्चित निधी रु. २८८०.३२ लाख पैकी केंद्र हिस्सा रु. १७२८.१९ लाख एवढा निधी पुर्नजिवीत करून मिळाला असून सन २०२०-२१ मध्ये खर्च करणेसाठी मान्यता प्राप्त झालेली आहे. त्यामध्ये सर्वसाधारण प्रवर्गाच्या रु. १४८९.७० लाख इतक्या निधीचा समावेश आहे. त्यास अनुसरून राज्य हिस्सा रु. ९९३.१४ लाख इतका येत आहे.

सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता ९३२ गटांसाठी दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षाकरीता जिल्हास्तरावर निर्माण झालेल्या दायित्वाचा (Liability) केंद्र हिस्सा रु. ४७२.९८ लाख व त्यास पुरक राज्य हिस्सा रु. ३१५.३२ लाख असा एकूण रु. ७८८.३० लाख निधी वितरीत करणेस कृषि आयुक्तालयाने संदर्भ क्रमांक ६ वरील पत्रान्वये विनंती केलेली आहे.

सदर योजनेकरिता केंद्र हिश्यापोटी चालू वर्षासाठी लेखाशिर्ष क्र. २४०१ ए०५६ अंतर्गत रु. ६०००.०० लाख इतकी तरतूद उपलब्ध आहे. तसेच, राज्य हिश्यापोटी चालू वर्षासाठी लेखाशिर्ष क्र. २४०१ ए०६५ अंतर्गत उपलब्ध रु. २६६६.०० लाख इतकी तरतूद उपलब्ध आहे. वित्त विभागाने केंद्र हिश्यापोटी उपलब्ध तरतूदीच्या २० % मर्यादेत व राज्य हिश्यापोटी उपलब्ध तरतूदीच्या ३० % मर्यादेत सन २०१९-२० चा अखर्चित निधी व सन २०२०-२१ साठी प्राप्त निधीच्या अंशतः निधी (पहिला हप्ता), वितरीत करण्यास मान्यता दिलेली आहे. कृषि आयुक्तालयाने वितरीत करण्यास विनंती केलेला केंद्र हिस्सा रु. ४७२.९८ लाख व त्यास अनुसरून राज्य हिस्सा रु. ३१५.३२ लाख असा एकूण रु. ७८८.३० लाख निधी नियोजन व वित्त विभागाने घालून दिलेल्या मर्यादेत आहे. तसेच, राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत परंपरागत कृषि विकास योजना ही योजना सन २०२०-२१ मध्ये राज्यात राबविण्यासाठी वाचा क्र. ०७ वरील शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे.

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत परंपरागत कृषि विकास योजना ही योजना राज्यात राबविण्यासाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता ९३२ गटांसाठी द्वितीय वर्षातील व तृतीय वर्षातील कार्यक्रम राबविण्यासाठी एकूण केंद्र हिस्सा रु. ४७२.९८ लाख व त्यास पुरक राज्य हिस्सा रु. ३१५.३२ लाख असा एकूण रु. ७८८.३० लाख निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत परंपरागत कृषि विकास योजना सन २०२०-२१ मध्ये राबविण्यासाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता, ९३२ गटांचा द्वितीय वर्षातील व तृतीय वर्षातील कार्यक्रम राबविण्यासाठी एकूण केंद्र हिस्सा रु. ४७२.९८ लाख व त्यास पुरक राज्य हिस्सा रु. ३१५.३२ लाख असा एकूण रु. ७८८.३० लाख निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

२. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च चालू सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येऊन पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

केंद्र हिस्सा लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा लेखाशिर्ष
मागणी क्रमांक -डी-३ २४०१ पीक संवर्धन, (००)(३५)कृषि उन्नती योजना - परंपरागत कृषि विकास योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना), केंद्र हिस्सा- ६०%, २४०१ ए ०५६ कार्यक्रम, ३३ अर्थसहाय्य.	मागणी क्रमांक -डी-३ २४०१ पीक संवर्धन, (००)(३६) कृषि उन्नती योजना - परंपरागत कृषि विकास योजना (केंद्र पुरस्कृत योजना), राज्य हिस्सा -४० %, २४०१ ए ०६५ कार्यक्रम, ३३ अर्थसहाय्य.

३. राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत परंपरागत कृषि विकास योजना ही योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

१. सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधिन मार्गदर्शक सुचनानुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावी.
२. खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे केंद्र व राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत. योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.
३. योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातीला अखर्चीत रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येतील व संदिग्धता राहणार नाही.
४. कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
५. ज्या संवर्गाकरिता निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे त्याच संवर्गाकरिता निधी खर्च केला जाईल याची दक्षता घ्यावी.
४. सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/ वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत / P.W.D / मॅन्युअलचे अधिन राहून/C.V.C. तत्वानुसार / CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/ नियम/परिपत्रक /तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/ अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल. त्यांनी या शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला सर्व निधी सर्व जिल्ह्यांना पीएफएमएस (PFMS) प्रणालीद्वारे वितरीत करण्याची कार्यपद्धती बंधनकारक राहिल.
५. सदर योजनेकरिता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व त्यांच्या कार्यालयातील सहाय्यक संचालक, लेखा १ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी सदर शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र. ०३ व ०४ मधील अटी व शर्ती आणि विहित कार्यपद्धतीचे पालन करण्याची दक्षता घ्यावी.
६. प्रस्तुतचे आदेश वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ मधील भाग- पहिला, उपविभाग तीन मधील अनु क्र. ४ येथील नियम २७ (२) (ब) अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांमध्ये व वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.३२३/१४३१/व्यय-१, दि.२५.०९.२०२० अन्वये देण्यात आलेल्या सहमतीनुसार काढण्यात येत आहेत. तसेच वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक अर्थसं -२०२०/ प्र.क्र.६५/अर्थ ३, दिनांक ०४.०५.२०२० व दिनांक २६.०५.२०२० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता करण्यात यावी.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०२०११०६१६५४२९४२०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उमेश चांदिवडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/ विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई.
४. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर .
८. सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
१०. सर्व प्रकल्प संचालक (आत्मा) .
११. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१२. सहाय्यक संचालक, लेखा -१, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१३. कार्यासन १४३१, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. अवर सचिव, वित्त विभाग (व्यय-१), मंत्रालय, मुंबई.
१५. निवडनस्ती (कार्यासन १-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.